

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.:

12/1347

Dato:

03.04.2013

Stratos nektet en person med synshemming adgang til utestedet

Likestillings- og diskrimineringsombudet mottok klage fra X som hevdet at han ble nektet adgang til utestedet Stratos på grunn av sin synshemming.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet frem til at Stratos AS har handlet i strid med diskrimineringsforbudet i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Saksnummer: 12/1347

Lovgrunnlag: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4

Dato for uttalelse: 25. februar 2013

Ombudets uttalelse

Sakens bakgrunn

A:

A hevder at han ble nektet adgang på Stratos på grunn av hans synshemming. Vakten som stanset ham var brysk og uhøflig, og argumenterte med at A var en utfordring for sikkerheten og at han derfor ikke fikk komme inn. Vakten ville etter hvert slippe inn A på betingelse av at hans venner passet på ham.

Stratos AS:

Stratos hevder at A verken ble nektet adgang til lokalet, eller at han ble utsatt for diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Det hevdes at hendelsen skyldes en misforståelse av situasjonen. Etter at vekten ble klar over As synsforstyrrelser, foreslo vekten av sikkerhetsmessige grunner at A kunne komme inn sammen med en venn. Det vises til at Stratos er et forholdsvis stort utested i byggets 12. etasje med mange gjester og dempet belysning. Det kan oppstå nødsituasjoner, for eksempel en brann som gjør lokalet enda mer uoversiktlig. Forslaget var ikke ment som diskriminering, men var ment i den hensikt å ivareta As sikkerhet. Det hevdes videre at, etter hvert som situasjonen ble mer avklart, så ble A tilbudt å komme inn også uten ledsager.

Stratos hevder at de uansett ikke er ansvarlige etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, da vekten var innleid fra et eksternt selskap.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 første ledd.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnlattelse har som formål eller virkning at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven her.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Ombudet skal ta stilling til om A ble utsatt for diskriminering på grunn av nedsatt synsevne da han ikke fikk adgang til utestedet Stratos uten ledsager.

For at A skal kunne ha vært utsatt for diskriminering etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl) § 4, må kravet om ledsager ha oppstått på grunn av at han har nedsatt funksjonsevne.

Ombudet legger til grunn at dersom A på grunn av sin synshemming kun fikk adgang til utestedet under forutsetning av at han hadde med ledsager, så er han blitt behandlet dårligere enn andre ville blitt i en tilsvarende situasjon etter dtl § 4.

Dersom ombudet finner at det er grunn til å tro at A på grunn av nedsatt funksjonsevne kun fikk adgang til utestedet dersom han hadde med ledsager, går bevisbyrden over på Stratos. Stratos må da sannsynliggjøre at diskriminering ikke har skjedd, jf. dtl. § 13.

Ombudet vil innledningsvis bemerke at selv om vekten ikke er ansatt hos Stratos, men innleid fra et eksternt selskap, så utfører vekten arbeidsoppgaver på vegne av Stratos og opptre utad som tjenesteyter for utestedet. Stratos har også instruksjonsmyndighet ovenfor de innleide vaktene. Ombudets utgangspunkt er derfor at Stratos er ansvarssubjekt etter diskriminerings-

og tilgjengelighetsloven, og ansvarlig for eventuelle diskriminerende handlinger utført av innleide vakter.

Ombudet har merket seg at Stratos har erkjent at A ble stanset på vei inn til utestedet, og at bakgrunnen for dette skal ha vært fordi han gikk med stakk. Stratos har videre erkjent at A, etter at vakten hadde blitt gjort oppmerksom på As synshemming, fikk adgang til utestedet under forutsetning av at han hadde med en venn.

Ombudet finner på denne bakgrunn å kunne legge til grunn at A ved ankomst ble nektet adgang til lokalet, og at han på grunn av sin synshemming ble pålagt å ha med ledsager for å kunne få adgang til utestedet. Ombudet har sett hen til opplysningene om at A til slutt ble tillatt adgang uten ledsager, men finner ikke at dette retter på de forhold som fant sted forut.

Ombudet vil bemerke at det står i forarbeidene til loven at det ikke er et vilkår at det har vært en intensjon eller hensikt å diskriminere for at en handling skal være i strid med diskrimineringsforbudet. Forbudet mot diskriminering rammer også handlinger eller unnlatelser med diskriminerende virkning. Dette er avgjørende for forbudets effektivitet og i tråd med lovens formål som er å hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne uavhengig av at det ligger en bevisst hensikt til grunn, jf. ot.prp. nr. 44 (2007-2008) side 98.

Ombudet finner etter dette at kriteriet om forskjellsbehandling er oppfylt.

Etter lovens § 4 fjerde ledd skal forskjellsbehandling som er nødvendig for å nå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor de som forskjellsbehandles, ikke anses som diskriminering etter loven.

Stratos hevder at forslaget om at A måtte ha med en venn var av sikkerhetsmessige grunner, og viser til at Stratos er et forholdsvis stort utested i byggets 12. etasje, med mange gjester og dempet belysning. Det kan oppstå nødsituasjoner, for eksempel en brann som gjør lokalet enda mer uoversiktlig. Forslaget om at A måtte ha en ledsager for å få adgang til utestedet var ment i den hensikt å ivareta As sikkerhet.

Når det gjelder hvorvidt forskjellsbehandling kan begrunnes av hensyn til den som forskjellsbehandles, fremgår det av forarbeidene at det bør vises tilbakeholdenhet med å akseptere overbeskyttende holdninger overfor mennesker med nedsatt funksjonsevne som saklige, jf. Ot.prp. nr. 44 (2007 2008) side 107. Det påpekes at også mennesker med nedsatt funksjonsevne i utgangspunktet må kunne velge å utsette seg for ulike typer risiko, på samme måte som andre.

Ombudet finner uansett ikke at Stratos har dokumentert at det å slippe inn A, med eller uten ledsager, ville innebære en sikkerhetsmessig risiko ovenfor A eller andre gjester. Stratos har uansett en oppfordring til å vurdere andre tiltak for å ivareta hensynet til gjestenes sikkerhet, enn å stenge ute personer som på grunn av sin nedsatte funksjonsevne antas å innebære en risikofaktor.

Ombudet kan således ikke se at det er holdepunkter i saken for å si at det var saklig grunn til å ikke slippe inn A uten ledsager.

Vilkårene i dtl § 4 fjerde ledd er kumulative. Det er derfor ikke nødvendig for ombudet å vurdere hvorvidt handlingen var uforholdsmessig inngripende ovenfor A.

Ombudet finner på denne bakgrunn å kunne legge til grunn at Stratos, ved å ikke gi A adgang til utestedet uten ledsager fordi han er synshemmet, har handlet i strid med forbudet mot diskriminering i dtl § 4 annet ledd.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet frem til at Stratos har handlet i strid med diskrimineringsforbudet i diskriminering- og tilgjengelighetsloven § 4.

Oslo, 25.02.2013

Sunniva Ørstavik, likestillings- og diskrimineringsombud